

CD8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 1/8

FACULTATEA DE MEDICINĂ

PROGRAMUL DE STUDII 0913.1 ASISTENȚĂ MEDICALĂ GENERALĂ

CATEDRA DE MANAGEMENT ȘI PSIHOLOGIE

APROBATĂ

la ședința Comisiei de asigurare a calității și
evaluării curriculare Facultatea Medicină
Proces verbal nr. 9 din 19.03.2018

Președinte, dr. hab.șt. med., conf. univ.

Suman Serghei

APROBATĂ

la ședința Consiliului Facultății de Medicină
I
Proces verbal nr. 4 din 20.03.2018

Decanul Facultății dr.șt. med., conf. univ

Plăcintă Gh.

APROBATĂ

la ședința Catedrei de Management de Psihologie
Proces verbal nr. 15 din 13.03.2018

Șef catedră dr. hab. în șt. medicale, prof. univ.

Spinei Larisa

CURRICULUM

DISCIPLINA PSIHOLOGIA ȘI SOCIOLOGIA MEDICALĂ

Studii licență

Tipul cursului: **Disciplină obligatorie**

Chișinău, 2017

CD8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 2/8

I. PRELIMINARII

- **Prezentarea generală a disciplinei: locul și rolul disciplinei în formarea competențelor specifice ale programului de formare profesională/specialității:**

Cursul *Psihologia medicală* este reprezentat printr-un șir de teme scopul cărora este să ofere cunoștințe studenților despre psihologia actului medical, psihologia relației medic-pacient, cu cercetarea particularităților psihologice ale pacientului și medicului.

Necesitatea și utilitatea cursului *Psihologia medicală* pentru specialiștii din domeniul medical, se datorează faptului că, personalul medical în zilele noastre se confruntă frecvent cu probleme de ordin psihologic, psihosomatic și social. Aceste probleme afectează modul actual de viață și de lucru, care uneori nu avantajează echilibrul emoțional optim prin care medicul și-ar onora obligațiunile în activitatea sa.

Cursul *Psihologia medicală* are menirea să ajute viitorii asistenți medicali să cunoască aspectul psihologic al profesiei medicale, precum și să-și dezvolte trăsăturile de personalitate în concordanță cu cerințele profesionale actuale.

Sociologia medicală integrează conceptele, principiile și cercetările sociologice în medicină, inclusiv educația sociologică a studenților medicinisti, studiul comportamentului sanitar și al epidemiologiei sociale, studiul proceselor de dezvoltare ale unei boli sau ale factorilor care influențează atitudinea pacienților față de boală. *Sociologia medicală* are drept obiect de studiu fundamentele sociale ale sănătății și îmbolnăvirii, interdependența dintre factorii sociali și starea de sănătate sau de boală a populației, precum și incidența stării de sănătate sau de boală asupra vieții sociale a indivizilor și a grupurilor umane.

Sociologia Medicală are 3 obiective principale necesare de cunoaștere a lor de către lucrătorii medicali și în special de către medici:

- a) Obiectivul medical – sociologia medicală completează cunoștințele lucrătorilor medicali, sprijinind medicina în detectarea mecanismelor sociale responsabile de menținerea sănătății.
- b) Obiectivul economic – prin realizarea unor cercetări în determinarea costurilor serviciilor medicale și cheltuielilor pentru sănătate.
- c) Obiectivul sociologic – prin cunoașterea de către societate a problemelor de sănătate.

Cursul *Sociologie medicală* are menirea să ajute viitorii lucrători medicali să cunoască aspectul psihologic al profesiei medicale, precum și să-și dezvolte trăsăturile de personalitate în concordanță cu cerințele profesionale actuale.

- **Misiunea curriculumului (scopul) în formarea profesională:**

De a oferi studenților cunoștințe privind conceptele psihologiei medicale, precum și dezvoltarea abilităților de înțelegere a problematicii psihologice a profesiei medicale, care să asigure modelarea și modificarea conduitei subiecților relației medic-pacient, în concordanță cu cerințele sistemului de sănătate în vigoare.

De a oferi studenților cunoștințe privind aspecte sociale ale sănătății și bolii, practicile societății referitoare la sănătate și boală, instituțiile care au în sarcină îngrijirile de sănătate, statutul social și comportamentele bolnavilor, precum și dezvoltarea abilităților de înțelegere a problematicii socio-medicale a profesiei medicale.

- **Limba/limbile de predare a disciplinei:** română.

- **Beneficiari:** studenții anului I, facultatea: Medicină, specialitatea: Asistență medicală generală.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	U.02.O.014		
Denumirea disciplinei	Psihologie și sociologie medicală		
Responsabil (i) de disciplină	Natalia Daniliuc, dr. în psihologie, conf. univ. Mihail Moroșanu, dr. în șt. medicale., conf. univ.		
Anul	I	Semestrul	2
Numărul de ore total, inclusiv:			60
Curs	15	Lucrări practice	-
Seminare	15	Lucrul individual	30
Stagiu clinic (total ore)			-
Forma de evaluare	CD	Numărul de credite	2

CD8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 3/8

III. OBIECTIVELE DE FORMARE ÎN CADRUL DISCIPLINEI

La finele studierii disciplinei studentul va fi capabil:

• **la nivel de cunoaștere și înțelegere:**

- să cunoască fundamentele conceptuale ale psihologiei și sociologiei medicale;
- să descrie parametrii determinanți ai activității personalității;
- să delimiteze domeniile de aplicare practică ale psihologiei și sociologiei în medicină;
- să cunoască și identifice factorii sociali ce mențin sau afectează sănătatea;
- să descrie componentele unui act terapeutic reușit;
- să cunoască principalele tipuri de erori medicale ce influențează relația medic și pacient.

• **la nivel de aplicare:**

- să opereze cu cunoștințele teoretice în practica activității profesionale și sociale;
- să aplice strategii constructive de comunicare cu pacienții și cu colegii;
- să aplice strategii eficiente de ajustare la evenimentele stresante din viața socială și profesională;
- să pună în uz practic metodele de cunoaștere psihologică a oamenilor în activitatea profesională și în viața cotidiană;
- să denote perspicacitate și responsabilitate în activitatea de practică medicală.

• **la nivel de integrare:**

- să promoveze opinii în susținerea ideilor noi, constructive în activitatea profesională;
- să integreze noi modalități de susținere morală a diferitor tipuri de pacienți;
- să dezvolte viziuni noi privind modul sănătos de viață;
- să dezvolte abilități de comunicare și de promovare a sănătății;
- să achiziționeze cunoștințe și abilități importante din domeniile aplicative, ce au tangență cu psihologia și sociologia medicală.

IV. CONDIȚIONĂRI ȘI EXIGENȚE PREALABILE

Studentul anului I necesită următoarele:

- cunoașterea limbii de predare;
- competențe confirmate în științe la nivelul liceal (biologie, psihologie, sociologie);
- competențe digitale (utilizarea internetului, procesarea documentelor, tabelelor electronice și prezentărilor);
- abilitatea de comunicare, de lucru în echipă, de a juca anumite jocuri de rol determinate de subiectele discutate la seminar;
- calități: toleranță, compasiune, cooperare/colaborare, autonomie independentă, de a asculta pe celălalt.

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Cursuri (prelegeri), lucrări practice/ lucrări de laborator/seminare și lucru individual

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		P	L/P	L/I
1.	Psihologia și Sociologia medicală. Delimitarea domeniilor de cercetare. Obiective. Metode de cercetare.	3	-	2
2.	Conceptul de personalitate în psihologie și sociologie medicală.	2	-	3
3.	Tulburări psiho-somatice. Aspecte psihologice și sociale ale îmbolnăvirii.	2	-	2
4.	Sociologia pregătirii cadrelor medicale, prestării serviciilor medicale, aplicării profesiei medicale.	2	-	2
5.	Instituțiile medicale în relații cu grupurile sociale, cu societatea. Sistemele de îngrijire a sănătății.	2	2	2
6.	Aspecte psiho-sociale în relațiile dinte: medic-pacient, medic-medic.	2	-	2
7.	Comportamente anti-sociale – ca problemă de sănătate: agresivitatea, violența și suicidul.	2	2	3

CD8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 4/8

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		P	L/P	L/I
8.	Stresul și sănătatea. Modul sănătos de viață.	-	2	2
9.	Sindromul Burn-out. Definiție. Cauze, consecințe și metode de prevenire și de ajustare (coping) a sindromului burn-out.	-	3	3
10.	Relația interpersonală dintre medic-pacient și medic-medic . Etapele întâlnirii dintre medic și pacient. Bariere în comunicare.	-	3	3
11.	Erori medicale. Iatrogeniile. Tipuri și metode de prevenire.	-	2	3
12.	Personalitatea pacientului. Tipuri de pacienți, pacienți dificili.	-	1	3
Total		15	15	30

VI. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI UNITĂȚI DE CONȚINUT

Obiective	Unități de conținut
Tema (capitolul) 1. Psihologia și Sociologia medicală. Delimitarea domeniilor de cercetare. Obiective. Metode de cercetare.	
<ul style="list-style-type: none"> • să definească conceptele de bază ale psihologiei și sociologiei medicale; • să cunoască obiectul de studiu și obiectivele psihologiei și sociologiei medicale; • să cunoască și să aplice în practica sa metodele de cercetare; • să cunoască conexiunile existente dintre psihologie, sociologie și alte științe. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Delimitarea domeniului de cercetare al psihologiei și sociologiei medicale. Obiectul de studiu și Obiectivele. 2. Metode de cercetare ale psihologiei și sociologiei medicale. 3. Relația psihologiei și sociologiei medicale cu alte discipline/domenii științifice.
Tema (capitolul) 2. Conceptul de personalitate în psihologie și sociologie medicală.	
<ul style="list-style-type: none"> • să definească conceptul de personalitate; • să cunoască factorii ce contribuie la formarea personalității; • sa demonstreze legătura dintre conștiința de sine și percepția socială; • să aplice strategii de dezvoltare personală continuă. 	<ol style="list-style-type: none"> 1 Definiție și caracterizare generală a conceptului de personalitate. Conștiința de sine și percepția socială. 2. Personalitatea și familia ca celulă a societății. 3. Însușirile de personalitate. 4. Personalitatea și calitățile lucrătorului medical.
Tema (capitolul) 3. Tulburări psiho-somatice. Aspecte psihologice și sociale ale îmbolnăvirii.	
<ul style="list-style-type: none"> • să definească conceptul de psihosomatică și somato-psihică; • să cunoască cauzele tulburărilor psihosomatice; • sa identifice tipul tulburării psihosomatice; • să aplice metode de prevenire și tratament a tulburărilor psihosomatice. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Definiție și caracteristica conceptului de psihosomatică și somato-psihic. 2. Cauzele și consecințele tulburărilor psihosomatice. 3. Clasificarea tulburărilor psihosomatice. 4. Metode de tratament al tulburărilor psihosomatice.
Tema (capitolul) 4. Sociologia pregătirii cadrelor medicale, prestării serviciilor medicale, aplicării profesiei medicale.	
<ul style="list-style-type: none"> • să cunoască aspecte sociologice ale pregătirii cadrelor medicale, ale păstrării serviciilor medicale ale populației.. • să demonstreze cunoștințe despre statutul și rolul social al medicului. • să posede cunoștințe despre factorii sociali de influență asupra calității serviciilor medicale. • sa aplice abilități de a aprecia de influență a societății asupra exercitării profesiei medicale. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sociologia pregătirii cadrelor medicale și prestării serviciilor medicale. 2. Factorii sociali și culturali în perfectarea cadrelor medicale. 3. Statutul și rolul social al medicului. 4. Factorii sociali de influență asupra calității serviciilor medicale și influența societății asupra exercitării profesiei medicale.

CD8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 5/8

Obiective	Unități de conținut
Tema (capitolul) 5. Instituțiile medicale în relații cu grupurile sociale, cu societatea. Sistemele de îngrijire a sănătății.	
<ul style="list-style-type: none">să știe rolul instituțiilor medicale în relațiile cu societatea.să cunoască rolul societății în activitatea instituțiilor medicale.să demonstreze factorii sociali de influență asupra relațiilor societate-instituție medicală.să cunoască sistemelor de îngrijire medicală și rolul lor social.	<p>Instituțiile medicale în relațiile cu societatea.</p> <p>Rolul societății în activitatea instituțiilor medicale.</p> <p>Factorii sociali de influență asupra relațiilor societate-instituție medicală.</p> <p>Sisteme de îngrijire medicală.</p>
Tema (capitolul) 6. Aspecte psiho-sociale în relațiile dintre: medic-pacient, medic-medic,	
<ul style="list-style-type: none">Să cunoască conceptele de status și rolul social ale relațiilor medic-pacient, medic-rudele pacientului, medic-societate.să știe cauzele conflictelor rolurilor;să aplice metode constructive de rezolvare a conflictelor.să aplice abilități de control în relațiile medic-pacient, medic-rudelor pacientului, medic-societate	<p>1. Statusul și rolul social ale relațiilor medic-pacient, pacient-medic, medic-rudele pacientului, medic-societate.</p> <p>2. Cauzele conflictelor între rolurile de medic, pacient, societate și metodele de ieșire din conflict.</p> <p>3. Rolul social al medicului și bolnavului.</p> <p>4. Controlul în relațiile medic-pacient, medic-rudele pacientului, medic-societate.</p>
Tema (capitolul) 7. Comportamente anti-sociale – ca problemă de sănătate: agresivitatea, violența și suicidul.	
<ul style="list-style-type: none">să definească noțiunile de: agresivitate, violență și suicid ca problemă socială.să știe cauzele și teoriile explicative ale agresivității, violenței și suicidului.să aplice abilități de aplicare a metodelor de prevenire ale violenței, iatrogeniile precum și a erorilor medicale.să determine consecințele sociale ale suicidului și violenței.	<p>Definire și caracterizare generală a comportamentelor anti-sociale.</p> <p>Cauze și teorii ale agresivității, violenței și ale suicidului.</p> <p>Metode de prevenire ale violenței, iatrogeniile și erorilor medicale.</p> <p>Consecințele sociale ale suicidului și violenței</p>
Tema (capitolul) 8. Stresul și sănătatea. Modul sănătos de viață.	
<ul style="list-style-type: none">să cunoască aspectele sociale și psihologice ale stresului ca fenomen social.să știe influența pe care o are stresul în afectarea sănătății și în relațiile din roluri;să demonstreze abilități de cunoaștere semnelor stresului și metodelor de combatere a stresului;să aplice abilități de formare și educarea modului de viață sănătos.	<p>Aspecte sociale și psihologice ale stresului.</p> <p>Stresul și sănătatea, stresul și relațiile din roluri.</p> <p>Semnele stresului și metode de combatere a lui.</p> <p>Elemente și tipuri ale modului de viață.</p> <p>Normele și educația modului de viață sănătos.</p>
Tema (capitolul) 9. Sindromul Burn-out. Definire. Cauze, consecințe și metode de prevenire și de ajustare (coping) a sindromului burn-out.	
<ul style="list-style-type: none">Să definească sindromul Burn-out;să cunoască cauzele și consecințele lui;sa demonstreze abilități de ajustare (coping) și de ajutor în cazul arderii profesionale;să aplice strategii de prevenire a sindromului Burn-out.	<p>Definire și caracteristica generală a sindromului Burn-out.</p> <p>Cauzele și consecințele sindromului Burn-out.</p> <p>Metode de prevenire și de ajustare (coping) a sindromului Burn-out.</p>
Tema (capitolul) 10. Relația interpersonală dintre medic-pacient și medic-medic . Etapele întâlnirii dintre medic și pacient. Bariere în comunicare.	

CD8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 6/8

Obiective	Unități de conținut
<ul style="list-style-type: none"> • să definească noțiunea de relație, de comunicare; • să cunoască caracteristicile esențiale ale relației medic-pacient; • să cunoască etapele întâlnirii dintre medic-pacient și regulile de lucru fiecare etapă; • să enumere barierele comunicării eficiente; • să aplice abilități de comunicare constructivă. 	Definirea noțiunii de relație interpersonală.
	Caracteristicile relației medic-pacient.
	Etapele întâlnirii medic-pacient.
	Bariere în comunicare.
	Strategii eficiente de comunicare interpersonală.
Tema (capitolul) 11. Erori medicale. Iatrogeniile.	Tipuri și metode de prevenire.
<ul style="list-style-type: none"> • să caracterizeze erorile medicale; • să definească noțiunea de iatrogenie; • să cunoască tipurile și metodele de prevenire a iatrogeniilor; • să aplice cunoștințele acumulate în a preveni producerea erorilor medicale. 	Caracteristica generală a erorilor medicale.
	Definirea noțiunii de iatrogenie.
	Tipuri de iatrogenii.
	Metode de prevenire a iatrogeniilor.
Tema (capitolul) 12. Personalitatea pacientului. Tipuri de pacienți, pacienți dificili.	Tipuri de pacienți, pacienți dificili.
<ul style="list-style-type: none"> • să caracterizeze personalitatea pacientului; • să definească noțiunea de persoane dificile; • să cunoască tipurile de pacienți și tipurile de atitudini ale pacienților față de boală ; • să aplice strategiile cele mai eficiente de comunicare cu persoanele și pacienții dificili. 	Caracteristica generală a personalității pacientului.
	Tipuri de pacienți.
	Atitudinea pacienților față de boală.
	Strategii de comunicare cu persoane/pacienți dificili.

VII. COMPETENȚE PROFESIONALE (SPECIFICE (CS) ȘI TRANSVERSALE (CT)) ȘI FINALITĂȚI DE STUDIU

✓ Competențe profesionale (specifice) (CS)

CP1. CP3. Cunoașterea temeinică, înțelegerea și operarea cu cunoștințele teoretice și metodele practice de bază ale psihologiei medicale.

CP5. Planificarea, coordonarea și efectuarea activităților de promovare a sănătății mintale și a măsurilor profilactice pentru îmbunătățirea sănătății mintale la nivel individual și comunitar.

✓ Competențe transversale (CT)

CT1. Aplicarea regulilor de muncă riguroasă și eficientă, manifestarea unei atitudini responsabile față de domeniul științific și didactic, pentru valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în situații specifice, cu respectarea principiilor și a normelor de etică profesională;

✓ Finalități de studiu

La finalizarea studierii unității de curs studentul va fi capabil:

- Să cunoască componentele unui act terapeutic reușit;
- Să cunoască calitățile și comportamentul optimal pentru profesarea cu succes în domeniul medical.
- Să planifice și coordoneze efectuarea activităților de promovare a sănătății la nivel individual și social.
- Să poată identifica principalele tipuri de greșeli mai frecvent întâlnite pe parcursul desfășurării relației medic-pacient;
- Să formuleze decizii optimale în acordarea ajutorului pacienților în situații critice;
- Să aplice metodele de cunoaștere psihologică a oamenilor în activitatea profesională și în viața cotidiană;
- Să aplice diverse strategii de susținere psihologică și morală a diferitor tipuri de pacienți.

VIII. LUCRUL INDIVIDUAL AL STUDENTULUI

Nr.	Produsul preconizat	Strategii de realizare	Criterii de evaluare	Termen de realizare
-----	---------------------	------------------------	----------------------	---------------------

CD8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 7/8

1.	Lucrul cu cartea si TIC	Lucrul sistematic in biblioteca și mediateca. Explorarea surselor electronice actuale referitor la tema pusa in discutie	1. Calitatea judecăților formate, gândirea logică, flexibilitatea. 2. Calitatea sistematizării materialului informațional obținut prin activitate proprie.	Pe parcursul semestrului
2.	Referat	Analiza surselor relevante la tema referatului. Analiza, sistematizarea și sinteza informației la tema propusa. Alcătuirea referatului în conformitate cu cerințele in vigoare și prezentarea lui la catedra.	1. Calitatea sistematizării și analizei materialului informațional obținut prin activitate proprie. 2. Concordanța informației cu tema propusă	Pe parcursul semestrului

IX. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

• Metode de predare și învățare utilizate

- **Observația** - Identificarea elementelor caracteristice unor structuri sau fenomenelor biologice, descrierea acestor elemente sau fenomene.
- **Analiza** - Descompunerea imaginărilor în părți componente. Evidențierea elementelor esențiale. Studiul fiecărui element ca parte componentă a întregului.
- **Analiza schemei/figurii** - Selectarea informației necesare. Recunoașterea în baza cunoștințelor și informației selectate structurile indicate în schemă, desen. Analiza funcțiilor/rolului structurilor recunoscute.
- **Comparația** - Analiza primului obiect/proces dintr-o grupă și determinarea trăsăturilor lui esențiale. Analiza celui de-al doilea obiect/proces și stabilirea particularităților lui esențiale. Compararea obiectelor/proceselor și evidențierea trăsăturilor comune. Compararea obiectelor/proceselor și determinarea deosebirilor. Stabilirea criteriilor de deosebire. Formularea concluziilor.
- **Clasificarea** - Identificarea structurilor/proceselor pe care trebuie clasificate. Determinarea criteriilor în baza cărora trebuie făcută clasificarea. Repartizarea structurilor/proceselor pe grupe după criteriile stabilite

• Strategii/tehnologii didactice aplicate (specifice disciplinei)

„Brainstorming”, Graficul T; „Masa rotundă”; tehnica „Mozaic/Jig-saw/Zigzag”; tehnica „Diagrama Venn”, tehnica „Gândește-Perechi-Prezintă”, „Jocul de rol”, „Lucrul în grup” etc.

• Metode de evaluare (inclusiv cu indicarea modalității de calcul a notei finale).

✓ Curentă: control frontal sau/și individual prin

- aplicarea testelor docimologice,
- analiza studiilor de caz.
- realizarea unor jocuri de rol la subiectele discutate.
- lucrări de control/totalizări - 2 lucrări
- aprecierea lucrului individual.

✓ Finală: colocviu diferențiat

Nota finală se va alcătui din nota medie de la 2 lucrări de control și nota de la lucrul individual al studentului (cota parte -0.5), + proba test final (cota parte 0.5).

Nota medie anuală și notele tuturor etapelor de examinare finală (asistate la calculator, testare) - toate vor fi exprimate în numere conform scalei de notare (conform tabelului), iar nota finală obținută va fi exprimată în număr cu două zecimale, care va fi trecută în carnetul de note.

Modalitatea de rotunjire a notelor la etapele de evaluare

CD8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 8/8

Grila notelor intermediare (media anuală, notele de la etapele examenului)	Sistemul de notare național	Echivalent ECTS
1,00-3,00	2	F
3,01-4,99	4	FX
5,00	5	E
5,01-5,50	5,5	
5,51-6,0	6	D
6,01-6,50	6,5	
6,51-7,00	7	C
7,01-7,50	7,5	
7,51-8,00	8	B
8,01-8,50	8,5	
8,51-8,00	9	A
9,01-9,50	9,5	
9,51-10,0	10	

Nota medie anuală și notele tuturor etapelor de examinare finală (asistate la calculator, testare, răspuns oral) - toate vor fi exprimate în numere conform scalei de notare (vezi tabelul), iar nota finală obținută va fi exprimată în număr cu două zecimale, care va fi trecută în carnetul de note.

Neprezentarea la examen fără motive întemeiate se înregistrează ca "absent" și se echivalează cu calificativul 0 (zero). Studentul are dreptul la 2 susțineri repetate ale examenului nepromovat.

X. BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ

A. Obligatorie:

1. Athanasiu A., *Tratat de psihologie medicală*. Editura Oscar Print, București, 1998.
2. Ețco C. Cernitanu M. și a. *Psihologia medicală. Suport de curs*. Chișinău. Ed. Infomedica, 2013.
3. Iamandescu I. B. *Psihologie medicală*. Ed. II, București: Infomedica, 1997.
4. Ionescu. G. *Introducere în psihologia medicală*. București: Editura științifică, 1980.
5. Manea M., Manea T., *Psihologie medicală*. București, 2004.
6. Tudose, Florin, *Fundamente în psihologia medicală. Psihologie clinică și medicală în practica psihologului*, Editura Fundației România de Mâine, Bucuresti, 2003.
7. Iustin Lupu, Ioan Zanc *Sociologie Medicală*. Iași, Editura Polirom 1999.
8. Marinescu C. Gh. *Etica și sociologie contemporană. Relația medic-farmacist-bolnav*. Editura IMF Iași – Cabinet Metodologic, 1984.
9. Pasca Maria-Dorina *Curs de sociologie medicală*. Târgu Mureș: Litografia U.M. Târgu-Mureș, 2007.
10. Petre Andrei *Sociologie generală*. Editura Polirom, Iași, 1997.

B. Suplimentară

1. Baban A. *Stres și personalitate*. Cluj: Presa Universitară Clujeană, 1998, p. 98-106.
2. Iamandescu I. B. *Psihologie medicală. vol. I, Psihologia Sănătății*. Ed. Infomedica, Buc., 2005.
3. Tudose, Florin, *Orizonturile Psihologiei Medicale*. Editura Infomedica, București, 2003.
4. Tudose, Florin, *O abordare modernă a psihologiei medicale*. Editura Infomedica, București, 2000.
5. Tudose, Florin, Tudose, C. *Abordarea pacientului în psihiatrie*. Ed. Infomedica, București, 2002.